

Plec de Condicions del Pla de Tallades i del Pla de Millora Forestal

Sempre que es faci una actuació programada, el propietari haurà de redactar un Plec de Condicions amb l'assessorament d'un tècnic forestal, amb l'objectiu d'aconseguir que l'execució dels treballs compleixi l'objectiu pel qual ha esta prevista, sense provocar efectes ambientals adversos o resultats culturals no desitjats. Aquest Plec haurà de complir i incloure totes les directrius que, estant directament relacionades, apareguin en aquesta Ordenació.

Directrius per la realització dels senyalaments per als tractaments silvícoles

Tradicionalment els senyalaments per a les tallades de fusta, ja sigui per a aclarides com per a tallades finals, els han fet veïns del poble amb, si de cas, el recolzament dels Agents Forestals i la supervisió de l'enginyer comarcal. Però l'avenç de la ciència i la tècnica forestal per una banda, i el subdesenvolupament de les empreses forestals per l'altra, fa que avui en dia ja no es pugui concebre la manca de control tècnic en l'aplicació de les actuacions del projecte d'ordenació de la forest.

En cas contrari, tota la feina feta al projecte d'ordenació, amb tots els càlculs i tota la precisió aplicada, poden no servir de res si les execucions no segueixen les condicions particulars que marca el coneixement tècnic, que no pretenen res més que aconseguir la efectivitat cultural dels tractaments minimitzant els efectes ambientals i maximitzant el rendiment econòmic.

Així, el plec de condicions per al pla d'actuacions bianuals, quedarà com a condició indispensable per a l'adjudicació al rematant, que el senyalament dels arbres a tallar, estigui fet per un tècnic forestal amb experiència silvícola suficient. Correrà a càrrec de l'empresa adjudicatària la despesa d'aquesta condició.

Directrius per la venda de la fusta

Tradicionalment la venda de la fusta s'ha fet per subhasta en peu. Però, resulta molt més tècnic i per tant amb molta més precisió, el fer els càlculs de venda en carregador dels diferents productes segons els diferents destins. I així contribuir a que es professionalitza també la venda de fusta, i es pugui dur un millor control.

Aquesta és la única manera de que els treballs silvícoles proposats s'executen adequadament, principalment als treballs de millora, ja que només així ens podem assegurar de que si es marca una aclarida mixta per exemple, es faci realment amb totes les garanties.

Directrius per la realització de tractaments silvícoles

El tipus de tractaments que es realitzaran s'han explicat al Pla General i més concretament a les fitxes d'aprofitaments del Pla Especial. Aquí es concretaran una sèrie de criteris a portar a terme en cadascú d'aquests tractaments:

a) Tallades

- Afavorir un mosaic de vegetació, és a dir, la heterogeneïtat espacial, tant vertical (varietat d'espècies i/o superposició de capçades a diferents alçades), com sobretot horitzontal, amb combinació de densitats d'arbrat i arbustius. Cada unitat de mosaic, hauria de ser inferior a 5 ha i de 10 ha com a molt. Això implica, en conseqüència, evitar les superfícies monoestructurals excessivament regulars superiors a 5-10 ha.
- S'han de respectar un percentatge de peus destinats al refugi d'espècies que depenen dels arbres de gran diàmetre - cavitats en el tronc i fusta morta en descomposició- significanc una reserva mitja de 5 peus/ha, que afectarà a arbres vells o secs extrafusters (diàmetre superior a 55 cm), arbres amb cavitats, peus exemplars de qualitat d'arbres pare portadors de llavor de qualitat, arbres que s'hi posa el gall fer al costat dels cantaders... Es conformarà en grups compactes en les masses coetànies de pi negre o aquelles més exposades al vent, o en peus més o menys aïllats si no ocasionen problemes posteriors.
- Es deixarà un mínim de 5 arbres morts amb diàmetre normal no inferior a 40 cm per ha.

- Es tallaran exclusivament els peus assenyalats per tallar. En actuacions de sanejament pot efectuar-se un assenyalament invers, assenyalant els peus que han de quedar.
- Es mantindran en tots els tractaments posteriors d'aquest mínim de peus d'arbres morts per tal d'incrementar la biodiversitat del bosc i en qüestió de refugi, la nidificació, recurs tròfic pel gall fer.
- Es prioritzaran les estructures regulars front a les irregulars. En general, les masses regulars comporten freqüències d'intervenció més baixes (cada 15-20 anys per aclarides), amb la conseqüent tranquil·litat per a la fauna, i una major obertura de clars de gran interès per a millorar la producció de fruits forestals.
- Per a facilitar els requisits de tranquil·litat de la fauna forestal és beneficiós allargar el màxim possible les rotacions. Quant menys temps i amb menys freqüència s'entri en el bosc, millor. No obstant, si les rotacions s'allarguen molt el rendiment disminueix, per tant s'ha de trobar un punt d'equilibri entre conservació i producció.
- Evitar la regeneració uniforme de superfícies molt grans. Es deuen adoptar parcel·les de regeneració de 0,5 ha com a màxim, per no perjudicar la fauna.
- Les eines de treball, hauran d'estar netes al començament de cada tractament, per evitar infeccions a la massa i possibles patologies. Seria convenient netejar-les amb alguna barreja d'anti-patògens.
- Els talls de poda, es faran a nivell del tronc, o com a molt sobresortint 5 cm del mateix. D'aquesta manera, es facilita la cicatrització del nus i es millora la qualitat de la fusta.
- Igualment les soques dels peus tallats hauran de fer-se el més pròxim al terra possible, fins un màxim de 10 cm. És interessant, deixar un grup de soques per ha (2 a 5 peus per ha), a 1- 4 metres de terra, d'aquesta manera es converteixen en estaques o zones de descans, importants pel manteniment de la fauna amenaçada i per millorar el paisatge conformant un aspecte més madur.
- A l'hora de tallar es respectaran tots els arbres amb cavitats naturals o excavades pels picots.
- Respectar tots els arbres amb nius de grans ocells, especialment els rapinyaires forestals, deixant un bosquet d'arbrat intacte al seu voltant (en un radi de 20 metres, exceptuant si el niu és d'àguila daurada, cas en que es prendrà un radi de 50 metres)
- Respectar els troncs tombats pel vent (sobretot si són de gran tamany), especialment quan siguin escassos al rodal. Deixar un mínim de 10% de la fusta morta de cada rodal.
- En les acumulacions de fusta morta originades per pertorbacions de magnitud catastròfica, pot retirar-se el gruix del material respectant els criteris exposats fins ara.
- En les divisòries on existeixi vegetació arbòria, crestes i zones de vessant amb pendent forta, així com en les zones de pedregositat elevada, els assenyalaments seran més prudents que en zones on no s'hi donen aquestes condicions. Es deixarà una franja de protecció i no s'assolirà el 50% de la massa en l'assenyalament de les tallades disseminatòries.
- Es deixaran per tallar, tots els arbres situats al voltant de les petites zones humides, afloraments rocallosos o altres elements singulars a escala de rodal.
- Deixar una franja d'arbrat sense tallar, en els costats dels barrancs, tant per evitar danys sobre la vegetació ripícola, com per a mantenir l'estabilitat del terreny en les seves vores, les ombres al cabal, i l'aportació de nutrients per la caiguda de restes de l'arbrat.
- Deixar una franja d'arbrat sense tallar, al voltant de les pistes i camins, amb la fi d'impedir l'erosió en desmunts i terraplens i, al temps minimitzar l'impacte visual. Aquesta franja no ha de ser contínua ni uniforme, sinó que tindrà vores trencades cap el centre de la tallada i ruptures que permetin el pas cap al centre de la mateixa
- No quedaran arbres penjats, a menys que no es puguin desenganxar amb la indumentària normal.
- No quedaran residus en les zones de treball: llaunes de benzina, d'oli, sacs de plàstic, peces de roba, restes de cremes,...
- No es podrà tallar el pi roig (*Pinus sylvestris*) durant els mesos d'abril i maig per prevenció de plagues de perforadors.
- Els treballadors forestals, hauran de realitzar les feines amb tot el equip obligatori, és a dir, casc amb orelleres i protecció frontal, botes protectores, guants, i vestimenta reforçada. Aquesta vestimenta haurà de ser cridanera per estar continuament localitzat. Els treballadors forestals, hauran de conèixer a la perfecció totes les mesures de protecció d'obligatori compliment
- En cas d'existir algun itinerari eco-turístic que passi el rodal on s'estiguin fent treballs forestals, es comunicarà als punt d'informació i/o s'assenyalarà sobre el territori.
- En cas de fer alguna actuació silvícola en alguns dels rodals per on passi algun itinerari forestal existent en l'actualitat o futur, es respectarà al màxim, deixant-lo com es trobava en un principi si es malmet d'alguna manera.
- Com a norma general, l'època de major sensibilitat de la fauna en els boscos de muntanya, és la primavera i principis d'estiu (15 de març a 15 de juliol), per coincidir amb el període reproductor de la majoria de les espècies. Per tant, durant aquest període s'ha de minimitzar al màxim la

realització de treballs forestals, especialment dels que comporten tals d'arbrat de diàmetre normal major de 30 cm. Aquesta restricció no afectaria a tasques més senzilles com aclarides, neteges o senyalització d'itineraris o altres treballs que poden contribuir a mantenir l'ocupació laboral vinculada a la forest.

- Evitar l'ús de plaguicides pels seus efectes negatius directes o indirectes sobre la fauna.
- En cas que es faci alguna actuació en algun rodal on hi hagi un element de patrimoni històric caldrà anar amb compte; les directrius estan especificades en l'apartat corresponent a patrimoni històric de l'Estat Socio-econòmic. És molt interessant, una vegada es presentin les feines d'investigació realitzades en aquest bosc en relació al canvi del paisatge, recollir tota la informació referent a al patrimoni històric i actuar seguint aquestes directrius en tots els rodals on hi hagi presència d'aquest patrimoni.
- L'abatiment de l'arbre es farà en la mateixa direcció que la reunió per evitar danys en la regeneració i en els arbres romanents, especialment cal evitar abatiments en sentit contrari que la treta, ja que un arbre que gira sobre si mateix provoca molts danys.

b) Selecció de tanys

- Als rodals on hi ha una potencialitat de roure, aprofitat al llarg del temps com a bosc menut, es durà a terme la conversió de bosc menut a bosc gran, més favorable per la majoria de fauna amenaçada.
- En totes aquelles zones on es realitzi aquest tractament, s'escolliran els dos o tres peus millor conformats del rebrot, i es podarà una tercera part del port de cada peu. La resta de brots es tallaran. En cas d'existir només dos o tres peus conformats per soca, s'escollirà només un o dos i es tornaran a podar.
- Si la formació està en fase de màquia, serà convenient obrir clars i realitzar una selecció de tanys intensiva que permeti l'entrada de llum i aire.
- És convenient deixar de tant en tant una formació tipus màquia, que actuï com a refugi per a la fauna (vàries mates per ha).
- Les restes resultants d'aquest tractament, es poden amuntegar de manera ordenada i oferir a la població local com a llenya de qualitat.

c) Extracció de la fusta

- L'extracció es farà amb matxo sempre que es pugui, és a dir, sempre que es disposi del personal necessari (amb coneixements) i dels recursos necessaris.
- Es donarà prioritat a la treta en matxo, en els llocs, de topografia escarpada, elevada pendent o elevada pedregositat, i en totes les AGD (àrees de gestió dirigida). D'aquesta manera s'evitarà la creació de noves vies d'accés per la treta amb tractor i l'impacte afegit que això comporta.
- En cas de no practicar-se amb matxo, es traurà amb tanqueta petita de cadena, per tractar-se de la maquinària que produeix menys impacte erosiu.
- L'extracció de la fusta sempre es farà seguint les mateixes carrues, reutilitzant d'antigues, i en cas de fer-se de noves, es concretaran amb l'enginyer encarregat, seguint les propostes d'aquest projecte.
- No ha de realitzar-se la treta i arrossegament per lleres de rius, tot i que estiguin secs. Només es farà en aquells casos, on la treta suposi un dany elevat als ecosistemes o als hàbitats singulars o importants que hi hagin en la zona de treta.
- Es deurà realitzar el mínim nombre de creuaments de lleres de rius, tot i estar secs; quan s'hagi de fer, es farà per passos preparats. El gestor forestal podrà exigir la realització de ponts temporals si el volum de treta de fusta és elevat.
- En els arrossegaments mai es faran carrues de més de 12 metres de longitud, llevat que estigui autoritzat pel gestor forestal.
- Una vegada finalitzat l'aprofitament, l'adjudicatari deurà realitzar els talls en les carrues. Aquelles vies que no siguin de caràcter permanent, es tancaran al seu inici, amb l'objectiu d'evitar l'accés motoritzat de personal aliè a la gestió dels forests.
- Es podrà aprofitar la extracció amb matxo per realitzar jornades demostratives, sempre que es concreti un acord amb el propietari i amb el rematant interessat.
- En les vies de saca (carrues), es procedirà a realitzar els talls pertinents per evitar processos erosius i s'impedirà l'accés rodat des de la xarxa viària principal.
- Per disminuir l'efecte de la treta s'utilitzaran caputxons o per defecte la fusta s'enganxarà per la base i s'extraurà pendent amunt.

d) Restes

- A tots els rodals d'aprofitament es separarà el brancatge del tronc, i es trinxarà, el tronc es tallarà a trossos de menys 0,5 metres. Una vegada trinxat s'amuntegarà en munts repartits de manera homogènia sobre el terreny. Amb això, s'eviten acumulacions de combustible, a l'hora que es creen microhàbitats adequats per als micromamífers.
- En rodals de conservació de la biodiversitat (tipus AGD) i recreatius, en cas d'haver-hi pista, s'aproximarà al màxim totes les restes fins la proximitat de la pista i es triturarà. En cas de no haver pista, se separarà el brancatge del tronc; el brancatge es trinxarà amb la motoserra en trossos de menys de 50 cm, i el tronc es tallarà en trossos de 1 metre i s'amuntegaran.
- Pot donar-se el cas, d'algun arbre vell i gran que ha sigut tombat i que es interessant no triturar ni trinxar i deixar que evolucioni naturalment.

e) Estat de la fusta a carregador

- Quan el carregador estigui ple de fusta i en una pista en ús, serà indicat amb les corresponents senyals de perill en ambdues direccions.
- La fusta es disposarà de manera ordenada, mentre espera ser carregada al camió.
- En determinades temporades, si la càrrega ha d'esperar uns dies, es convenient tractar la fusta acumulada amb diferents antipatògens per evitar possibles infeccions